

NORWEGIAN B – STANDARD LEVEL – PAPER 1
NORVÉGIEN B – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
NORUEGO B – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 15 May 2006 (morning)
Lundi 15 mai 2006 (matin)
Lunes 15 de mayo de 2006 (mañana)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for Paper 1.
- Answer the questions in the Question and Answer Booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la Prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

TEKST A**DNT¹-ung**

- den naturlige organisasjonen for deg som er ung og liker friluftsliv!

Vellykket vintertur på Storforshei

Sitter her på tirsdags ettermiddag og skriver en turrappport.

Det ble virkelig en drømmetur. Begynner å komme meg igjen etter en fantastisk tur. Vi var en liten gjeng som dro ifra Bodø på torsdagen. Etter en bedre middag som var servert da vi kom, gikk vi ut for å sette opp lavvoen². Noe som ikke gikk veldig bra på grunn av for mye puddersnø. Så vi la noen madrasser i stua og sov godt og varmt. Fredagen våknet vi til lettskyet vær og -5 grader. Vi bestemte oss for å gå på ski mot Bomfjellet. Vi kom dessverre ikke helt opp. Det ble for tungt å gå i 30-40 cm med puddersnø. På vei ned gikk det mye lettere. Vi fant oss noen naturlige hopp hvor det ble alt ifra kråkesvev til rundkast (forlengs salto).

Dagen etter var det litt mer tåke og turen gikk da til Fjellbakkfjellet. Et fjell som er noe brattere og egner seg bedre for de som er født med ski på beina. Heller ikke her kom vi helt til topps, fikk også noen ufrivillige stopp på grunn av tåka. Det var litt varmere og tyngre snø å kjøre på enn dagen før. Vi ble vel litt kravstore etter den første dagen med forhold jeg bare tør å drømme om. Men fortsatt var det veldig bra forhold.

Søndag og hjemreisedag. Bestemte oss tidlig for å reise til alpinbakken i Mo. Det var jo 2-3 varmegrader og sol. Bli helt skjelven i beina bare av å tenke på de forholdene vi hadde. Så til dere som ikke ble med, dere kan angre. Hadde en tur i fjor som nesten kan sammenlignes med lørdagen. Ellers må jeg tilbake til en tur til Alpene for fem år siden skal jeg klare å komme på en tur som kan sammenlignes med denne. Ble dere fristet? Ses på flere toppturer i år og i årene som kommer.

12.03.2004 Ole-David Kværne

¹ DNT: Den Norske Turistforening

² lavvo: samisk telt

TEKST B

Narkohjelp på gata

Stadig fleire ungdommar rusar seg i Fredrikstad. No skal sjukepleiar Roar Vestad leggje ein del av kontortida til bygatene.

Av Wenche Marie Jacobsen

5 Sjukepleiar Roar Vestad har ansvaret for feltpleia, helsetilbodet på Varmestua. Her får rusmisbrukarane i byen blant anna helseinformasjon, reine sprøyter og gratis kondom. Men unge rusmisbrukarar held
10 seg unna Varmestua.

Rusterskel

Vestad ser at rusmisbrukarar i 18-19 årsalderen kvir seg for å gå til Varmestua.

– Vi slit litt med å nå desse yngste aldersgruppene når det gjeld helsevern knytta til rusmisbruk, då det er ein terskel for dei yngste å gå på Varmestua, opplyser sjukepleiaren
15 som har kontoret sitt i etasjen over.

Samstundes har han fått signal om at dei yngre rusmisbrukarane gjerne vil ha tilgang til tenestene i feltpleia.

Frå neste veke planlegg difor dei tilsette i feltpleia å leggje ein del av kontortida til
20 bygatene.

– Dei det gjeld er ikkje brukarar av offentlege tenester. Difor kan vi berre nå dei ved å gå ut. Planen er å bruke ein til to timar om morgonen ute i bymiljøet, seier Roar Vestad.

– Tragisk utvikling

Men sjukepleiaren veit at også enda yngre ungdom slit.

– Vi snakkar mykje med eldre rusmisbrukarar som kjem til oss. Og erfaringa vår er at
25 unge heilt ned til 14-15 årsalderen går på amfetamin og heroin i Fredrikstad. I hasjmiljøa sirkulerer ungdom frå 12-13 årsalderen. Og rekrutteringa aukar.

Roar Vestad synest det er tragisk at stadig fleire yngre vert rekruttert til rusmiljøet. Han trur at oppvekstvilkåra til ungdommen er den viktigaste årsaka til at dei begynner å ruse seg.

– Eg trur foreldra må bruke meir tid med borna sine. Det er ikkje lett når begge jobbar
30 100 prosent, seier feltsjukepleiaren.

– Ut frå dei mange samtalarne eg har med rusmisbrukarar veit eg at svikt i barnets oppvekstmiljø ofte ligg bak. Det viser også større undersøkingar som har vore gjort.

Frå: *Fredrikstad Blad*, 21. januar 2005

Omsett til nynorsk.

Vandrane ruspleiar. Sjukepleiar Roar Vestad vil vandre gatelangs på jakt etter yngre rusmisbrukarar som treng helserettleiing. (Ungdommen på biletet har ikkje noko med innhaldet i artikkelen å gjere.)
Foto: Trond Thorvaldsen.

TEKST C

VELKOMMEN TIL MIDT-NORGE

1

Det første du møter når du kommer til Midt-Norge er sannsynligvis en trønder. Ifølge myten en sindig, sta og trivelig person, som ikke lar seg imponere, har føttene på jorda, og en lun sans for humor. Trøndere er vel som folk flest, forskjellige, men du skal ikke se bort fra at det kan være noe sant i myten...

2

Midt-Norges rike historie har satt sine spor, med hulemalerier, helleristninger og fornminner fra vikingtiden. Senere, i middelalderen, var Midt-Norge et maktsentrum, noe Nidarosdomen, Erkebispegården og en rekke klostre, kirker og borger vitner om. Det finnes også en rekke minnesmerker fra senere århundrer.

3

Det lokale kulturlivet er rikt og du kan finne brukskunst, håndverk og husflid med lokalt særpreg. Kunststartene er representert med teater, musikk, kunstutstillinger og museer av høy internasjonal klasse. Golf, sykkelferie, bondegårdsferie og rideleir er bare noen av mulighetene for den som ønsker en aktiv ferie.

4

Den rene og vakre naturen i den midtnorske fjellheimen er lett tilgjengelig, og forholdene er lagt til rette for turgåere med kart, merkede ruter og hytter. Nasjonalparkene er populære turmål, men fjellterreng, turstier og vakker natur finner du over hele Midt-Norge.

5

I 200 år har sportsfiskere fra hele verden valfartet til Midt-Norge. Seks av Norges ti beste lakseelver ligger her, og i tusenvis av andre elver, innsjøer og vann kan du fiske etter et mangfold av fiskeslag. Kysten av Midt-Norge har et internasjonalt kjent havfiske med lange tradisjoner, stor artsriksdom og flere fiskefestivaler. Kystfisket er også godt, enter du fisker fra svaberg, leier båt, eller blir med på chartertur i skjærgården.

6

Midt-Norge har en rik kystkultur langs en variert kyst med fjorder og skjærgård. Langs hele kysten ligger idylliske fiskevær, fyr og småbåthavner som perler på en snor. Her kan du overnatte i rorbuer, og nyte sjø- og båtlivet, enten du kommer med egen båt, tar rutebåt eller ferdes langs land. Aktivitetmulighetene er mange, med bl.a. fiske, bading, dykking, seiling og brettseiling.

TEKST D

Nordens Las Vegas

Du tror kanskje at Monte Carlo er Europas spilleparadis? Feil – det er Norge det. Vi har akkurat lempet på kravene til spilleautomater og resultatet er en av verdens mest liberale lovgivning.

Ingen vet riktig hvor mange spilleautomater det finnes i Norge i dag. Kulturdepartementet mener at tallet er 26 000. Det betyr at vi har nesten dobbelt så mange maskiner som Sverige og Danmark til sammen.

Vi avviker også fra våre naboland når det gjelder hvor maskinen kan plasseres og hvor mye penger man kan vinne. I Norge kan gevinsten være opp til 2 000 kroner og automatene kan plasseres nær sagt hvor som helst. I Danmark er taket på utbetalinger satt til 300 kroner, og som i Sverige kan automatene bare plasseres i avgrensede områder med tilsyn.

Er nå disse spilleautomatene så farlige da? Automatene kan se forholdsvis uskyldige ut, men vi snakker om et marked hvor det omsettes for svimlende 9 milliarder kroner årlig. (Tar vi med Tipping, Lotto, Extra osv. er tallet 23 milliarder kroner). Nordmenn er et spillegalt folk. Vi spiller for 4 500 kroner hver i året, noe som gjør at vi befinner oss i tet-sjiktet internasjonalt. Resultatet er rundt 60 000 spilleavhengige som ikke lenger har kontroll.

Er det ikke bra at veldedige formål kan tjene penger? Jo, selvsagt, men ser vi nærmere på hvor pengene havner er det svært lite som går til disse organisasjonene. I følge Kulturdepartementet utgjør dette så lite som syv – åtte øre pr. krone. Resten forblir på private hender fordelt mellom automatens eier og stedets eier.

Hvordan kunne Stortinget vedta en så liberal lov når de visste i hvilket omfang nordmenn spiller, hvem som tjener pengene, og hvilke konsekvenser dette ville få?

Imens øker spillegalskapen og det offentlige må betale kostnadene. I går bestemte sosialminister Guri Ingebrigtsen at alle fylker skal få penger til behandling av spillegalskap. Et lite plaster på såret etter å ha innført et lovverk så liberalt at selv Monte Carlo fortøner seg som regelbundet og konservativt.

Av Vera Kvaal, Forbrukerinspektørene, 28.02.2001